וְאִם כֵּן אִי מַיְיתֵי בְּחבִית מְקוּדֶּשֶׁת, אֵיפְסִילוּ לְהוּ בְּלִינָה, וּבְעַל כָּרְחֵינוּ צָרִיךְ לְמַלְאוֹת דַּווּקָא בְּחבִית שֶׁאֵינָהּ מְקוּדֶּשֶׁת.

חִזְקִיָּה אָמַר, אַמְנָם יֵשׁ לְהוֹכִיחַ מִכָּאן שֶׁאֵין שִׁיעוּר לַמַּיִם, אֲבָל אֵין לְהוֹכִיחַ שֶׁכְּלֵי שֶׁרֶת מְקַדְּשִׁים שֶׁלֹּא מִדַּעַת, וְיֵשׁ לוֹמַר שֶׁכְּלֵי שָׁרֵת אֵין מְקַדְּשִׁין אֶלָּא מִדַּעַת, וְאִם אֵינוֹ חָפֵץ שֶׁהַכֵּלִי יְקַדֵּשׁ אֶת אֲשֶׁר בְּתוֹכוֹ אֵינוֹ קָדוֹשׁ, וּמַה שֶּׁהִצְרִיכוּ לְמַלְאוֹת מֵעֶרֶב שַׁבָּת בְּחבִית שֶׁאֵינָהּ מְקוּדֶּשֶׁת, אֵינוֹ מֵעִיקַּר הַדִּין, וְגְזֵרָה הוּא שֶׁגָּזְרוּ חֲכָמִים שֶׁמָּא אֲלוּ שִׁיְּרוּ לְמַחַר שְׁמוֹצִיאִים אֶת הַמַּיִם מִכְּלֵי שֶׁרֶת לִנְסכָם עַל גַּבֵּי הַמִּזְבֵּחַ, וְאָמְרוּ לְדַעַת נִתְקַדְּשׁוּ – יִסְבְּרוּ שֶׁנִּתְּנוּם לְתוֹכוֹ עַל דַּעַת שֶׁיִּקְדְּשׁוּ, וְיֵטְעוּ לוֹמַר שֶׁלִּינָה אֵינָהּ פּוֹסֶלֶת בִּנְסכִים. אָמַר רַבִּי יַנַּאי אָמַר רַבִּי זֵירָא, אֵין לְהוֹכִיחַ מִכָּאן גַּם שֶׁאֵין שִׁיעוּר לַמַּיִם, שֶׁאֲפִילּוּ תֵּימָא יֵשׁ שִׁיעוּר לַמַּיִם – לִנְיסוּךְ הַמַּיִם שַׁבְּחג, וְכֵן כְּלֵי שָׁרֵת אֵין מְקַדְּשִׁין אֶלָּא מִדַּעַת, וְאִם כֵּן יָכוֹל לְמַלֹּא בְּחבִית מְקוּדֶּשֶׁת בִּלְא שִׁיפְסל בִּלִינָה, אוֹ עַל יְדֵי שֶׁיִּמְלֵא יוֹתֵר מִכְּשִׁיעוּר אוֹ עַל יְדֵי שֶׁלֹּא יִתְכַּוֵּן לְקַדֵּשׁ, וְאַף עַל פִּי כֵן הִצְרִיכוּ חֲכָמִים שֶׁיִּמְלֵא בְּחבִית שֶׁאֵינָהּ מְקוּדֶּשֶׁת, וְגְזֵרָה הִיא, שֶׁמָּא יִטְעוּ הָרוֹאִים וְיֹאמְרוּ שֶׁלְּקִדּוּשׁ יָדַיִם וְרַגְלַיִם צָרִיךְ הַכֹּהֵן גָּדוֹל מָלֵאן, וְהַמְמַלֵּא לְקִדּוּשׁ יָדַיִם וְרַגְלַיִם בּוֹדְאֵי הַתְכוּן לְקַדֵּשׁ בִּכְלֵי שֶׁהֵרִי אֵין מְקַדְּשִׁין יָדַיִם וְרַגְלַיִם אֶלָּא בְּמַיִם שֶׁקִּדְּשׁוּ בִּכְלֵי כְּמוֹ הַכִּיּוֹר שֶׁנִּמְשַׁח בְּשֶׁמֶן הַמִּשְׁחָה וּמְקֻדָּשׁ אֶת מֵימָיו, וְלַמַּיִם אֲלוּ אֵין שִׁיעוּר, שֶׁאֲפִילּוּ מִילְאוּ מֵאָה לוּגִין נֶחְשָׁבִים רְאוּיִין לִכְלִי. וּכְיוָן שִׁיְּרוּ אַחַר כָּךְ שֶׁמִּנְּסכִין אוֹתָן עַל גַּבֵּי הַמִּזְבֵּחַ אַף שֶׁעָבַר עֲלֵיהֶם הַלַּיְלָה יֵטְעוּ לוֹמַר שֶׁאֵין בִּנְסכִים פְּסוּל שֶׁל לִינָה.

שְׁנִינוּ בְּמִשְׁנָה: נִשְׁפְּכָה אוֹ נִתְגַּלְּתָה כּוּ' הֵיכִי דָּמֵי מִלְּאָהּ מִן הַכִּיּוֹר שֶׁהֵיכִין וְהַמַּיִם מְגוּלִּין פְּסוּלִין לְגַבֵּי מִזְבֵּחַ: מַקְשֶׁה הַגְּמָרָא: וְאַמַּאי מַיִם שֶׁהֵיוּ מְגוּלִּין פְּסוּלִין לִנְיסוּךְ הַמַּיִם, לְיַעֲבִיר אֶת הַמַּיִם בְּמַסְגֵּנֶת לְהַפְרִיד אֶת הָאָרֶס מִן הַמַּיִם, לֵימָא מַתְנִיתִין שֶׁפְּסָלָה מַיִם מְגוּלִּין וְלֹא סָמְכָה עַל הַסִּינּוּן, דְּלֹא כְּרַבִּי נְחֶמְיָה, דְּתַנְיָא מְסַגֶּנֶת יֵשׁ בּוֹ מִשּׁוּם גִּילּוּי – הִנּוּתָן שְׁמָרִים בִּכְבָרָה וְהֵיזֵן מִסְתַּנֵּן וְיוֹרֵד לִכְלֵי שְׁלִמְטָה מִמֶּנּוּ, צָרִיךְ לִכְסוֹתָהּ כְּדֵי שֶׁלֹּא יְשָׁתֶה מִמֶּנּוּ נָחָשׁ. וְאַף עַל פִּי שֶׁהֵיזֵן מִסְתַּנֵּן וְהוֹלֵךְ, חוֹשְׁשִׁים שֶׁמָּא יַעֲבוֹר הָאָרֶס עִם הַיַּיִן לְתוֹךְ הַכְּלִי הַתַּחְתּוֹן. אָמַר רַבִּי נְחֶמְיָה, אֵימָתַי צָרִיךְ לִיזָּהֵר בְּמַסְגֵּנֶת מִשּׁוּם גִּילּוּי וְצָרִיךְ לִכְסוֹתָהּ, בְּזְמַן שֶׁהַתַּחְתּוֹנָה – הַכְּלִי הַתַּחְתּוֹן שֶׁמְּקַבֵּל אֶת הַיַּיִן מִן הַמַּסְגֵּנֶת מְגוּלָּה, אֲבָל בְּזְמַן שֶׁהַתַּחְתּוֹנָה מְכוּסָּה, אַף עַל פִּי שֶׁהָעֶלְיוֹנָה מְגוּלָּה אֵין בָּהּ מִשּׁוּם גִּילּוּי, מִפְּנֵי שֶׁאֵרֶס נָחָשׁ אֵינוֹ עוֹבֵר בֵּין נִקְבֵי הַמַּסְגֵּנֶת וְהוּא דּוֹמֶה לְכָפוּג הַצָּף וְעוֹמֵד בִּמְקוֹמוֹ, וּלְכָךְ אַף אִם נָחָשׁ הִטִּיל אֵרֶס לְמַסְגֵּנֶת אֵין כָּל חֵשֶׁשׁ בִּשְׁתִיַּית הַיַּיִן שֶׁבַּכְּלִי הַתַּחְתּוֹן, מִשּׁוּם שֶׁהָאֵרֶס נִשְׁאָר בַּמַּסְגֵּנֶת. וְאִם כֵּן לְדִבְרֵי רַבִּי נְחֶמְיָה אֲפִילּוּ לְטַהֵר מַיִם מְגוּלִּים מִן הָאָרֶס שֶׁבָּהֶם עַל יְדֵי סִינּוּן בְּמַסְגֶּנֶת. מִתַּרְצַת הַגְּמָרָא: אֲפִילּוּ תֵּימָא שֶׁהַמִּשְׁנָה כְּרַבִּי נְחֶמְיָה, אֵימָּה – הֵיכִן מְצִינוּ דְּאָמַר רַבִּי נְחֶמְיָה שֶׁמּוֹעִיל סִינּוּן, כְּשֶׁהִיֵּין מְיוּעָד לְהֶדְיוֹט – לְהַתִּירוֹ בִּשְׁתִיָּה, אֲבָל לְגָבוֹהַּ – לִנְסכוֹ עַל גַּבֵּי הַמִּזְבֵּחַ מִי אָמַר, וְכִי לֵית לֵיהּ לְרַבִּי נְחֶמְיָה אֶת הַדִּין הַמְבוֹאָר בְּפסוּק (מלאכי א ח) לְגַבֵּי הַקְרָבַת בְּהֵמָה חוֹלָה לְהּ' וְכִי תַגִּישׁוּ פִּסֵּחַ וְחוֹלֶה אֵין רָע, הַקְרִיבֵהוּ נָא לְפֶחָתֶךָ הֲיִרְצְךָ אוֹ הֲיִשָּׂא פָנֶיךָ, אָמַר ה' צְבָאוֹת' – וְכִי סְבוּרִים אַתֶּם שֶׁאֵין רָע בְּהַקְרָבַת בְּהֵמָה פִּיסֵּחַ אוֹ חוֹלָה, הֲרֵי אֲפִילּוּ אִם תַּקְרִיבֵהוּ לְפַחְתֶּךָ [־שֶׁר וְשֶׁלִּיט] בְּשֶׂר וָדָם, הֵיצֵרְצ בְּאוֹתָהּ הַמִּנְחָה אוֹ הֵישָׂא פָנִיךָ בְּעֲבוּרָהּ אִם תִּבְקַשׁ מִמֶּנּוּ דָּבָר, הֲרֵי וַדַּאי יִשְׁנְאֵךְ בְּעֲבוּרָהּ, כָּל שֶׁכֵּן שֶׁאֵין רָאוּי לְהַקְרִיבָהּ לִפְנֵי ה'. וְלָמַדְנוּ מִכָּאן שֶׁכָּל דָּבָר מְגוּנֶּה אָסוּר לְהַקְרִיבוֹ לְקָרְבָּן, לְפִיכָךְ אַף אִם סִינֵּן אֶת הַיַּיִן אוֹ הַמַּיִם וְהִסִּיר מֵהֶם אֶת הָאָרֶס שֶׁהָיָה בָּהֶם, מִכָּל מָקוֹם מְגוּנֶּה הוּא לִנְסכָם עַל גַּבֵּי הַמִּזְבֵּחַ.

הַדֵּרֶן עָלָךְ לוּלָב וְעֲרָבָה

פֶּרֶק חֲמִישִׁי - הַחֲלִיל

מִשְׁנָה

הַחֲלִיל שֶׁהָיוּ מְחַלְּלִים וּמְזַמְּרִים בּוֹ בְּבֵית הַמִּקְדָּשׁ בְּלֵילוֹת חוֹל הַמּוֹעֵד שֶׁבְּחַג הַסּוּכוֹת, פְּעָמִים שֶׁהָיוּ מְחַלְּלִים בּוֹ בְּמִשְׁךְ חֲמִשָּׁה יָמִים מִימֵי הַחַג, וּפְעָמִים שֶׁהָיוּ מְחַלְּלִים בּוֹ בְּמִשְׁךְ שִׁשָּׁה יָמִים. מִבָּאן הַמִּשְׁנָה: זֶהוּ הֶחָלִיל שֶׁל שִׁמְחַת בֵּית הַשּׁוֹאֵבָה שֶׁהָיוּ מְחַלְּלִין בּוֹ כְּדֵי לְהַרְבּוֹת שִׂמְחָה בְּבֵית הַשּׁוֹאֵבָה לִכְבוֹד נִיסּוּךְ הַמַּיִם, לְפִי שֶׁאֵינוֹ דּוֹחֶה לֹא אֶת הַשַּׁבָּת וְלֹא אֶת יוֹם טוֹב, וְלָכֵן אִם יוֹם טוֹב הָרִאשׁוֹן שֶׁל חַג הַסּוּכוֹת חָל בְּשַׁבָּת נִמְצָא שֶׁנִּשְׁאֲרוּ שִׁשָּׁה יְמֵי חוֹל הַמּוֹעֵד לְשִׂמְחַת בֵּית הַשּׁוֹאֵבָה, אַךְ כְּשֶׁחָל יוֹם טוֹב הָרִאשׁוֹן בְּחוֹל נִשְׁאֲרוּ רַק חֲמִשָּׁה יְמֵי חוֹל הַמּוֹעֵד שֶׁבָּהֶם חִילְּלוּ בְּחִלִּיל זֶה, [לְפִי שֶׁנִּמְנְעוּ שְׁנֵי יָמִים – לֵיל יוֹם טוֹב וְלֵיל שַׁבָּת].

אִיתְּמַר, נחלקו רַב יְהוּדָה וְרַב עֲנָנָא היאך היה שמה של שמחה זו.
חַד תָּנֵי – אחד מהם היה שונה 'שמחת בית השׁוֹאֵבָה', וְחַד מהם
תָּנֵי 'שמחת בית הַחֲשׁוּבָה'. אָמַר מַר זוּטְרָא, מַאן דְּתָנֵי – האמורא
ששונה 'שמחת בית השׁוֹאֵבָה' **לֹא מְשַׁתַּבַּשׁ** – אינו טועה במשנתו,
וכפי שיתבאר בהמשך, וּמַאן דְּתָנֵי – וכן האמורא ששונה את
גירסת 'שמחת בית הַחֲשׁוּבָה' אף הוא **לֹא מְשַׁתַּבַּשׁ** – אינו טועה,
והיינו משום שיש מקור לדברי שניהם. מבארת הגמרא: מַאן דְּתָנֵי
– האמורא ששונה 'שמחת בית השׁוֹאֵבָה' **לֹא מְשַׁתַּבַּשׁ** לפי שמקור
גירסתו הוא מִדִּכְתִיב 'וּשְׁאַבְתֶּם מַיִם בְּשָׂשׂוֹן', ופסוק זה נדרש על
השמחה שהיתה בבית המקדש בזמן שאיבת המים לניסוך, ולכך
מסתבר שתקרא השמחה על שם השאיבה כפי שמוזכרת בפסוק.
וּמַאן דְּתָנֵי 'שמחת בית הַחֲשׁוּבָה' גם **לֹא מְשַׁתַּבַּשׁ** – אינו טועה, כיון
שמקורו ממשמעות מה דְּאָמַר רַב נַחְמָן שִׁמְצָוָה זו של ניסוך המים
חֲשׁוּבָה הִיא, וּבָאָה – מוכנה ומזומנת כבר **מַשְׁשֶׁת יְמֵי בְּרֵאשִׁית,** לפי
שהשיתין – החלל שתחת המזבח שלשם נשפכים הנסכים, היו
עשויין מששת ימי בראשית.

תָּנוּ רַבָּנָן, שנינו בתוספתא (פ"ד ה"ח) שהניגון בכלי הֶחָלִיל בבית
המקדש היה **דּוֹחֶה אֶת הַשַּׁבָּת** – שאף בשבת היו מחללין בו, דִּבְרֵי
רַבִּי יוֹסֵי בַּר יְהוּדָה, וַחֲכָמִים **אוֹמְרִים,** לא רק שאת השבת החמורה
אינו דוחה אלא **אַף** את **יוֹם טוֹב** הקל **אֵינוֹ דּוֹחֶה.** **אָמַר רַב יוֹסֵף,**
מַחְלוֹקֶת רבי יוסי בר יהודה וחכמים אם הנגינה בחליל דוחה שבת,
הֵיא בְּשִׁיר שֶׁל קָרְבָּן – שהיו הלויים עומדים על דוכנם ואומרים
שירה בשעת ניסוך היין לקרבנות התמיד, והיו מנגנים שם
בחלילים כינורות ונבלים, ובזה נחלקו אם הוא דוחה שבת, דְּרַבִּי
יוֹסֵי בר יהודה **סָבַר** שֶׁעִיקַּר מה שקרבן ציבור טעון שִׁירָה בשעת
הנסכים הוא **בַּכְּלִי** – שינגנו בחליל ובשאר כלים עם שירתם בפה,
וְכיון שכלי הנגינה הם מעיקר המצוה, אם כן **עֲבוֹדָה הִיא** – נחשבת
הנגינה כחלק מעבודת הקרבן, **וְדוֹחֶה אֶת הַשַּׁבָּת** כשם שעיקר
העבודה דוחה שבת. **וְרַבָּנָן סָבְרִי,** עִיקַּר מה שקרבן ציבור טעון
שִׁירָה בשעת הנסכים היא שירת הלויים **בְּפֶה,** ומה שמנגנים הוא
רק כדי להנעים את הקול וְכיון שעיקר השירה היא בפה אם כן
הנגינה בכלי **לָאו עֲבוֹדָה הִיא, וְאֵינָהּ דּוֹחָה אֶת הַשַּׁבָּת.** וכל זה אינו
אלא בשיר של קרבן ציבור שהוא מן התורה, **אֲבָל** בשִׁיר שֶׁל
שמחת בית **הַשּׁוֹאֵבָה** שניגנו הלויים כל הלילה בעזרת נשים, לא
נחלקו כלל ולְדִבְרֵי הַכֹּל אינה מן התורה ורק לשם שִׂמְחָה יתירה
הִיא וכדי לחבב המצוות, **וְאֵינָהּ דּוֹחָה אֶת הַשַּׁבָּת.**

אָמַר רַב יוֹסֵף, מָנָא אָמִינָא – מניין לי לומר דְּבָהָא – שבזה [אם עיקר
שירה בפה או בכלי] **פְּלִיגִי** רבי יוסי בר יהודה ורבנן, דְּתַנְיָא
בברייתא, **כְּלֵי שָׁרֵת** – כלי עבודת בית המקדש **שֶׁעָשָׂאָן** שֶׁל עֵץ, **רַבִּי**
פּוֹסֵל כלים אלו לעבודה, **וְרַבִּי יוֹסֵי בַּר יְהוּדָה מַכְשִׁיר.** מבאר רב
יוסף: **מַאי לָאו בְּהָא קָמִיפְּלִיגִי** – האם לא בכך נחלקו שמַאן דְּמַכְשִׁיר
– רבי יוסי בר יהודה טעמו משום שֶׁ**סָּבַר** עִיקַּר שִׁירָה שקרבן ציבור
טעון בשעת הנסכים זוהי שירה **בַּכְּלִי,** ואם כן כלי הנגינה הרי הם
כלי שרת, וְכיון שכן, **יָלְפִינַן מֵאֲבוּבָא דְּמשֶׁה** – יש ללמוד מהחליל
שהיה במקדש מזמן משה רבינו שהיה עשוי מעץ, שהוא הדין
שאר כלי שרת כשרים אם הם מעץ. וּמַאן **דָּפְסִיל** – רבי, טעמו
משום שֶׁ**סָּבַר,** שעִיקַּר **שִׁירָה** שקרבן ציבור טעון בשעת הנסכים
היא שירה **בְּפֶה,** ואם כן אין החליל כלי שרת לפי שאינו עיקר
במצות השירה וְממילא **לֹא יָלְפִינַן** שאר כלי שרת **מֵאֲבוּבָא דְּמשֶׁה**
להכשירם מעץ, לפי שדוקא האבוב היה יכול להיות מעץ כיון
שאינו כלי שרת. וכיון שמצינו שנחלקו רבי יוסי בר יהודה ורבי אם
עיקר שירה בפה או בכלי, יש לומר שזוהי גם מחלוקתו של רבי
יוסי בר יהודה ורבנן לענין אם החליל דוחה שבת או לא. דוחה
הגמרא: **לֹא** – אפשר שאין זה טעם מחלוקתם בהכשר כלי שרת
מעץ, אלא **דְּכוּלֵּי עָלְמָא** – בין רבי יוסי בר יהודה ובין רבי סוברים
שעִיקַּר שִׁירָה **בַּכְּלִי,** והאבוב של משה היה כלי שרת, **וְהָכָא**
זוֹ גְּרָעָה אֶפְשָׁר מַשֶּׁאי אֶפְשָׁר קָמִיפְּלִגִי – נחלקו רבי ורבי יוסי בר
יהודה אם אפשר ללמוד מדבר הנעשה כשאי אפשר באופן אחר
למקום שאפשר לעשות באופן אחר, שמַאן דְּמַכְשִׁיר [רבי יוסי בר
יהודה] לעשות כלי שרת מעץ **סָבַר** דָּיְנִין – למדים שאר כלי שרת
שֶׁאֶפְשָׁר לעשותן אף ממתכות, [ועדיף לעשותן כך שהן מכובדין],
מַשֶּׁאי אֶפְשָׁר – מהאבוב של משה שאי אפשר היה לעשותו
ממתכת, וכשם שהוא כשר מעץ כך שאר כלי שרת כשרין מעץ,
וּמַאן דְּפָסִיל [רבי] לעשות כלי שרת מעץ **סָבַר** שלֹּא דָּיְנִין **אֶפְשָׁר**
מַשֶּׁאי אֶפְשָׁר, ואין ללמוד שאר כלים מאבוב, לפי שהאבוב לא
היתה אפשרות לעשותו אלא מעץ, ולא רצו להניחו לפי שהיה
כלי חשוב לפיכך עשאוהו ממה שיכלו והכשירוהו, מה שאין כן
שאר כלים שאפשר לעשותן ממתכת, למדים מן המנורה שהיתה
עשויה מתכת, שצריך לעשותן ממתכת חשובה.

וְאִיבָּעֵית אֵימָא, יש לפרש להיפך, **דְּכוּלֵּי עָלְמָא** סוברים דְּעִיקַּר
שִׁירָה בְּפֶה, ואם כן אין ללמוד כלל מן האבוב שהרי אינו כלי
שרת, וְאף אם תאמר שעיקר שירה בכלי ואם כן האבוב כלי שרת,
אין ללמוד מאבוב משום שאֵין דָּיְנִין **אֶפְשָׁר** – כלי שרת שאפשר
לעשותו ממתכת, **מַשֶּׁאי אֶפְשָׁר** – אבוב, ולדברי הכל הלכות כלי
שרת נלמדים מן המנורה, **וְהָכָא** – נחלקו אם המנורה עצמה היתה
כשרה אם היתה עשויה מעץ, או לא, והדבר תלוי **בְּמֵילֵף מְנוֹרָה** –
באופן לימוד פסוקי המנורה [שממנה נלמדים שאר כלי שרת],
האם נלמד בְּאופן של **כֻּלֵּי** ופַּרְטֵי ומרבים רק דברים שדומים
לפרט, **אוֹ** שנלמד בְּאופן של **רִבּוּיֵי** ומְיעוּטֵי ומרבים הכל [מלבד
פרט אחד מסויים], ובזה **קָא מִיפַּלְגֵי** רבי יוסי בר יהודה ורבי, שרַבִּי
דָּרִישׁ פסוקים אלו באופן של **כֻּלֵּי** ופַּרְטֵי, ורַבִּי יוֹסֵי בַּר יְהוּדָה דָּרִישׁ
פסוקים אלו באופן של רִיבּוּיֵי ומְיעוּטֵי.

מבארת הגמרא: כתוב בפרשת המנורה 'וְעָשִׂיתָ מְנֹרַת זָהָב טָהוֹר
מִקְשָׁה תֵּעָשֶׂה הַמְּנוֹרָה'. **רַבִּי דָּרִישׁ** את הפסוק במידת **כֻּלֵּי** ופַּרְטֵי,
ודורש שמה שנאמר 'וְעָשִׂיתָ מְנוֹרַת' הוא **כְּלָל,** כלומר, מזה
שכתוב שיעשה את המנורה ללא פירוש ממה יעשנה משמע
שהמנורה יכולה להיעשות מכל המינים. ומה שכתוב אחריו 'זָהָב
טָהוֹר' הוא **פְּרָט** – שיעשנה דוקא מזהב, ושוב חזרה התורה וכתבה
'מִקְשָׁה תֵּעָשֶׂה הַמְּנוֹרָה' ובתיבת 'תעשה' חָזַר וְכָלַל הכל.
ובשהתורה כותבת **כְּלָל** ולאחריו **פְּרָט** וְאחרי הפרט עוד **כְּלָל, אֵי**
אַתָּה דָּן לרבות חוץ ממה שהתפרש בפרט אֶלָּא דברים שהם **כְּעֵין**
הַפְּרָט, ואף כאן יש ללמוד **מַה הַפְּרָט** הַמְפוֹרָשׁ במנורה הוא שֶׁל
זָהָב דהיינו זהב, **אַף כֹּל** מה שמרבים שהמנורה [ושאר כלי
שרת] כשרה מהם הוא רק שֶׁל **מַחֲבָת,** אבל כלי שרת מעץ
פסולים. **וְרַבִּי יוֹסֵי בַּר יְהוּדָה דָּרִישׁ** את הפסוקים בצורת רִיבּוּיֵי
וּמְיעוּטֵי, ודורש, 'וְעָשִׂיתָ מְנוֹרַת' **רִיבָּה,** כלומר, ריבה לעשותן מכל
המינים, וכשכתבה אחר כך התורה 'זָהָב טָהוֹר' **מִיעֵט,** כל מה
שאינו דומה לפרט, וכששוב כתבה התורה 'מִקְשָׁה תֵּעָשֶׂה הַמְּנוֹרָה'
חָזַר וְרִיבָּה, וכיון **שְׁרִיבָּה וּמִיעֵט וְרִיבָּה** הדין הוא **שְׁרִיבָּה** הַכֹּל חוץ
מדבר אחד שרחוק ביותר מן הפרט, ולבן כשרים כלי שרת אף
מעץ, שיש לומר **מַאי רַבִּי** – מה נתרבה בריבוי האחרון, **רַבִּי כָּל**
מִילֵּי – נתרבו כל הסוגים ואף עץ, **וּמַאי מִיעֵט, מִיעֵט** רק שֶׁל **חֻרָּם.**
אָמַר רַב פָּפָּא,